

Nro. 23.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDÉLMÉBŐL.

*Költ Bétsben Septembernek 18-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Olosz Ország.

Már meg-tétetett az első lépés azon változásokban, a' melyeket a' Frantzia Directorium a' Cisalpina Respublikára nézve meg-hatarozott. A' Politikai Klúbok t. i. vagy az ugy nevezett Constitu-tziónális-Circulusok, Aug. 25-ikénn *Meilandban* véletlenül bé zárattatván, az itt lévő Frantzia és Cis-álpinus örző-seregek fegyveresen ki-állittattak, és a' írásák a' városban mindenütt meg-kettőztettek. Más nap tanátsoltatott *Savoldi*, *Testi*, és *Lamberti* nevü három Cisalpinus Directoroknak, hogy jó lenne, ha ezen hivataljaikat önként le-tennék: a' mely tanáts-adás reájok nézve parantsolat lévén, engedelmeskedtek. — A' fegyveres seregek által

még azonn eltvénn minden közönséges helyek meg-
visgáltattak, és több mint 1000 gyanus, vagy olyan
személyek, a' kiknél hazafi-bilet nem találtatott,
a' Kastélyba árestomba vitették. Aug. 27-dikénn
az egész város igen nagy lázzadásban vólt. *Al-*
dini nevü hazafit Gen. *Brüne* magához hivatván,
meg-parantsólta néki, hogy a' *Cisalpin*a Respubli-
ka' földjét haladék nélkül hagyja oda. Aug. 28-di-
känn *Bolognába* és más *Cisálpinus* városokba is
fegyveres seregek küldettettek-el, hogy a' Politi-
kai Klubok azokban is zárattassanak-bé, és néhány
közönséges hivatal-béli személyek, azért, hogy ma-
gokat a' lejendő változások' ellenzőjeiknek lenni
előre, hathatóson ki-nyilatkoztatták vólt, hivatal-
jaikból tétetődjenek-le.

A' *Liguri*ai Respublika- és a' *Sárdin*iai Király-
között helyre-állittandó békesség felett való alku-
dozásoknak el-intézésére, *Musaccone* nevü hazafi
küldetett vólt el *Páris* felé: hanem még minekelöt-
te oda érkezett, útjában, a' *Páris* felől *Meiland*ba
viszfa menő Gen. *Brünével* találkozott, a' ki által
meg-hivattatott, hogy tsak *Meiland*ba utazzék, a'
hol együtt el-végezhetik ezeket az alkudozások-
kat.

Frantzia Ország.

Director *Reubel* meg-gyógyúlt a' *Plombiere-*
si feredönn, és minden óránn váratik visszfa *Pá-*
*ris*ba.

Gen. *Baraguei-d'-Hilliers*, a' Directoriumnak
egy 13-dik Augusztusi végzése szerént, nem tsak hogy
le-tétetett, hanem ugy le-tétetett a' Generálisság-
ból, hogy többé fel se vétettsék. Az az ok, a' mely
a' Directoriumot erre a' végzésre indította, titok.
Hogy ő a' *Sensible* nevü Fregátonn való maga-vi-
seletének meg-visgáltatása végett, hadi tanátset

kivánt legyen magának, bizonyos dolog: a' melyből az jön-ki, hogy néki tulajdonittasék ezen Fre-gátának az Anglusok által történt el-fogattatása.

Mikor az Anglusok a' minap *Ostende* ellen egy expeditziót tettek vólt, *Cooté* nevü Generálisok és *England* nevü Májorjok, el-fottatván, ezek az ólta mint hadi fogjok, *Versáliában* tartattattak. Közelébről azt végezté irántok a' Directorium, hogy betegesek lévén, egélségeknék a' magok születések' helyénn lévő levegőnek segedelme által lejendő helyre-állítása végett, 3 hónapokig *Angliába* mehelsenek által, ugy mindazonáltal, hogy ez az engedelem telyefséggel ne ugy tartattasék, mint a' hadi-fogságból való ki-tserélődés.

Helvétziai Respublika.

A' közönséges esküvés-formának le-tételére való kéntelenítettődés is, nyughatatlanságot okozott sok helyekenn Helvétziában. Nevezetesen az apró Kántonokban lévő Catholicusok Papok azon igyekeztenek, hogy az esküvés-formába a' következő *Clausula* is bé-iktatódjon: — „A' mennyiben az (t. i. a' Respublika), a' Catholica vallással együtt meg-állhat, — hanem, nem nyerhették-meg kíván-ságokat. A' Helvétziai Directorium egy Proclamatziót tétetett közönségessé, a' mely ezen körülállásokhoz vagyan alkalmaztatva. — Azonban így is tsak ugyan nem akar folytában menni az esküvés-formának le-tétele, nevezetesen a' *St. Galleni* és *Appenczel-Inner-Rhoden*i vidékekenn.

A' *Graubundi* vagy *Grisoni* vidékekenn, egy süket és méjj halgatás uralkodik az ólta, hogy a' hevesebb lázzadások el-tsendesedtek. Egy része a' közönségeknék faluknak és várasokknak, már reá állott, hogy a' *Graubund* magát a' Helvétziai új

Respublikával egyesittse; a' más és nagyobb része pedig még máig is ellenkezik benne. A' *Chur* Püspök; és sok más fő Familiák el-tavoztak honnyaikból. — A' Frantzia seregek naponként közeli-tenek a' *Graubund* határjaihoz. A' *Frickthal* határjaira is 2300 Frantzia katonák szállottanak-meg, a' melyek Aug. 30-dikánn útaztanak *Báselenn* keresztül.

Német Ország.

A' Német Deputatziónak Aug. 29-dikénn concludált, és 31 dikénn által adott Jegyzéseire, következőképen válaszoltak Semptember 1-ső napján, a' *Rastadti* Congressuson lévő Frantzia Ministerek:

„Az alól irtak sietnek a' Német Deputatzió-
nak tudtára adni, hogy ők az *Ehrenbreitsteini* erő-
ségnek, fel-tételek nélkül való le rontattatását el-
fogadják; hanem a' *Kéhli*, 's *Kaszszeli* erőssé-
geknek, és a' *Péter* szigetjének, 's az ezek-
hez tartozóknak által engedtetése mellett, a'
már előbbi Jegyzéseikben ki jelentett okokra néz-
ve, továbbra is álhatatossan meg maradnak,
mind azért, mivel azon punctumok szükségesek a'
Fr. határoknak bátorságokra nézve, és már birto-
kaiban is vagon azoknak a' Fr. Respublika; mind-
pedig azért, mivel azok nagy részént szükséges
szerzőlékjei azoknak, a' melyek már meg másol-
hatatlanúl által adattattak a' Fr. Respublikának,
— „Azon több feltételeik és jelentéseik mellett is,
a' melyek az eddig által adatott jegyzéseikben,
de nevezetesebben a' 14-ik *Floreáliban* bé foglal-
tatnak, álhatossan meg maradnak. Ahozképest
most leg utólszor categorica, és haladék nélkül va-
ló feleletet reménylenek és várnak a' Német De-
putatziótól, a' melly felelet szerent fogják ennek-
utánna ők is dolgaikat intézni. — *Rastadtban Fructidor*

nak 15-ik (September 1-ső) napján, a' Fr. Respublika' 7-ik esztendejében.

„Bonnier. Jean Debrie. Roberjeot.

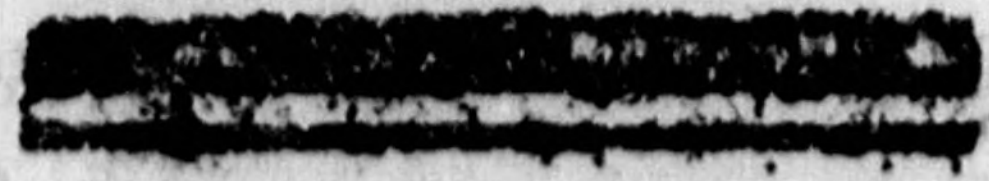
Swétzia.

A' Südermanlandi Hertzeg és a' Felesége, Wasa Gróf és Grófne nevezet alatt, a' múlt Aug. 23-dikánn Cseh országba által indúltanak, és Carlsbad felé folytatják útjokat. — Kevés számból állanak a' késéröik.

Mind tudjuk, egy Swéd kereskedő hajós csoportot, néhány Anglus hadi hajók a' minapában körül fogván, a' Margatei kikötő-helybe bevitték vólt. Most már annyiban vagyon a' dolog, hogy az Angliai Orzágló-szék bizonyosá tette a' Swéd orzágló-széket a' felől, hogy a' Swéd transport hajók ennekutánna nem fognak többé háborgattatni: egyéb aránt is nem tzelja Angliának az, hogy semmi olyan Swétziai hajóknak útjokat gátolja, a' melyek Angliával barátságos és szövetséges kikötő-helyek felé igyekeznek. Ezen a' Margatei kikötő-helyben lévő Swéd hajók között is az ilyenek, onnét szabadon ki-evezhetnek: a' többek pedig ki-rakattatnak ugyan, de ha Contraband portékák (milyen vólna t. i. az ellenség' számára vitetető munitzió, fegyver &c.) nem találtatnak nállok, ök is mindenestől fogva szabadon botsáttatnak, oda, a' hova tzeloznak.

Amerika.

Ebben a' nagy-tengerenn túl lévő országban, még ma, tsak a' nyár' elejénn ott folyt dolgok' vagynak pennáink orra alatt. Akkor a' következő környülállások vóltak ott az ujjságok:

Sok Amerikai Közönségek örvendettek és in-
nepeket ültek azért, hogy az ő *Washington*ok
fel-vállolta az Amerikai seregek' vezérlését. —

Azon levélben, a' mely által Gen *Washington*
a'-felől tudositja az *Amerikai Státusok'* Præsesét,
hogy reá véli magát a néki ajánlatott fő Vezér-
ségnek el-fogadására, a' többek között a' követke-
ző ki-fejezésekkel is él ez az ősz Vezér (*Was-*
hington) — „

„Az ujj történetek sem én előttem esmeret-
lenek nem maradhattanak, sem én azokra nézve
nem maradhattam lagy-méleg. A' Franczia Di-
rectoriumnak a' mi hazánkhoz való maga visele-
te; Országglásunk-formájához viseltető tsalfa maga
alkalmaztatása; azok az ő sok mesterkedései, me-
lyekkel arra tzelozott, hogy az Amerikai népnek
a' maga Országgló-székéhez viseltető szerelmét ki-
óltsa; a' Frantzia Agenseknek nyilvános igye-
kezete, mellyel a' nállunk lévő Oppozitziónak erős-
sítésére és nevelésére igyekeztenek; a' velünk va-
ló Kötéseknek és Nemzeteink' törvényeiknek meg-
vetése; gyámol nélkül lévő kereskedésünknek meg-
támadtatása; a' mi Követjeinkkel el-követtetett bá-
nás'-módja; a' tollunk való adó-kivánás: mind ezek a'
környülállások természet szerént bennem is olyan in-
dulatot gerjesztetnek-fel, a' milyennel lenni ma-
gokat ezen Szövetséges Státusoknak sok lakossai,
a' köztünk és Frantzia Ország- között mostan fenn-
forgó környülállásokra nézve a' Præses Urhoz in-
tézett irásaikban, lenni, ki-jelentették. Azzal a' meg-
elégítő meg-gyözödéssel tehát, hogy az Ur a' há-
borunak el-fordításánn minden erővel törekedett,
's-hogy a' meg-engeszteltetődhetés' italának poharát
az utolsó tseppig fel-szürtsölte, tiszta szívvvel fo-
lyamodhatunk ügyünknek igazságos vóltáért az
egyekhez, és reá bizhatjuk arra a' gondviselésre ma-
gunkat, a' mely az Egyesült Amerikai Státusoknak

mind ez ideig oly kegyelmesen gondját viselte. Így gondolkozván én, el-tökellettem magamban fel-vállalni a' nékem ajánltatott fő vezérséget: de olyan fel-tétel alatt, hogy én mind addig, míg a' tábor az én jelen létemet szükséges-képpen meg-kivánó állapotban nem lefzen, és a' míg azt a' sürgető környülállások szükségessé nem teszik, a' hadakozásnak mezejére ki ne hivattattassak, &c."

Mint ezen levélből látni lehet, az Amériikai Szövetséges Státusoknak több Senatufsaitól érkeztek a' Státusok' mostani Præsesehez *Adamshoz* olyan irások, a' melyek ennek a' Frantzia országhoz viseltető maximáit helybe-hágyják. Az e'-féle helybe-hagyó irások között nevezetesen a' *Neu-hamshire* béli Senátus' irására, a' következő ki-fejezésekkel készült levéllel válaszolt a' Szövetséges Státusok' nevezett Præsese: — „

„Az Uraktól hozzám intéztetett, 's-az Urak' derék Gubernátorától a' Congreshez bé-küldetett irásért, tisztelettel telyes kötelelsséggel, és szives háládatossággal tartozom. Nékem, valamint szintén az Uraknak is, ugy látszik, hogy az Amériikai Nemzet az Europai hadakozásnak örvényébe belévonattatik. Az Uraknak az a' helybe-hagyása, hogy a' mi Szövetséges Státusainknak Adminisztráziója, a' Frantzia Respublikával való egyenetlenségnek el-távoztathatására mindent el-követett, előttem igen betses dolog; s-akár mely félelmesnek tettízhetség is mostanában ezen országnak Politikai állapotja lenni: meg vagyok én tsak ugyan a'-felelőll lelki-esmeretem ízerént győzöttetve, hogy én ennek tiszteséges formában való meg-tartathatása végett, leg kisebbet is el nem mulattam. Az a' Követeinkenn el-követtetett meg-vettetés, a' mely abban áll leg inkább, hogy a' három között, egy (t. i. *Gerri* (ki-vállasztódván, a' más kettők *Marshall* és a' másik) el-mellőztetődtek, továbbá a'

kereskedésünkhöz mutattatott sok igazságtalanság, a' Frantzia ragadozások, 's-végezetre az a' nyilván-
ságos hajlándósága a' Frantzia Ország-ló-széknek, a'
melly szerént ő minden további alkudozásokat
semmivé tenni, 's-azokat a' mi gyalázatunkra for-
ditani igyekezett, mind ezek a' Frantzia Ország-
ló - székre hárithatják inkább a' háládatlansá-
got. —

„Az a' *maxima*, a' meg-hasonlítás, és az ez
által való uralkodás, soha az embereknek szemes-
sége által meg oly igen erősen munkába nem vólt
vétettetve Európában, mint ezen ujj időkben. Min-
den régi Respublika ez által omlott özsze. Ha
Amérika nem elég bátor és elegendő tüzzel nem
bir ennyi szemei elibe öklödő Respublikai idők'
változandóságaiból tudománt venni: ő is meg-ér-
demli, hogy hasonló állapotot szenvedjen; 's-bi-
zonyoson meg is fog bukni. Gyönyörüségemre va-
gyon meg-jegyezhetni, hogy valamint ezen *Neu-
Hamshire*' tartományában, ugy a' többi Szövetsé-
ges tartományainkban is oly gyenge Oppozitzió
vétetődik észre a' mi Szövetséges tartományaink'
Ország-ló-székének maga-viselete ellen, hogy az a'
meg-hasonlásnak nevezetét tellyességgel nem ér-
demli; ez, tsak az elő-vétetett Politikai eszközök
iránt való vélekedés-béli külömbözés, és nem a'
haza ellen viseltető indulat. — „*Hampshire*' tarto-
mányának háboruban özszült katonái és vitéz fiai,
a' kik az alkalmasságra, a' proba-tételekre gerjede-
ző indulatra, és bátorságra nézve, senkinél nem
alóbb valók, soha le nem mondanak a' magok' ha-
zájoknak függetlenségéről, és soha a' rajtok el kö-
vetett gyalázatot el nem szenvedik. —

„*John Adams.*

Ezen idő-tályban, mikor ezek a' dólgozások így
folytanak Amérikában, egyfersmind azt is irták
onnét, hogy az Amériikai Státusok már most nem

is fognák meg-érni tsak a' *Defensiv*-magok-viselettel, hanem *Offensiv*-lépéseket is fognának tenni. Ide tzelezó lenne ez szerént az ő *Delavarei* készületek is, a' hol néhány hadi hajók és néhány ezer fegyveres emberek, ugy láttatnak tenni a' készületeket, hogy *St. Domingó* ellen egy probát tehesse- nek. — Más helyekenn is szárózon vizenn teszik a' készületeket. Az Amerikai Fejér-nép, lovas és gyalog zászlókat stikkerez a' fel-állítandó ujj Rege- mentek' számára.

Elegyes Levelek.

A' Rénus mellöll: —

A' mi az ellenséges hadi Demonstratziókat illeti, ezekről most is majd tsak annyit irhatunk, mint a' közelébbi posta naponn irtunk, hogy a' Máintzi Frantzia tábor már majd egészfen által takarodott a' Rénus jobb partjára. Az Agyuzók' és Lovasok' számára, sok lovat vasárol-fel.

Luxemburgból 60 darab vár-vivó ágyuk, sok puskaapor, 2000 sátorok, 's-egyebek indittattak út- nak *Máintz* felé.

Az a' *Descorches* nevű Frantzia hazafi, a' ki *Dübayet* előtt jó ideig Frantzia Követ vólt Kon- stantzinápolyban, most ujjanton oda rendeltetett Követnek.

Azt kezdjük tegnaptól fogva némely *Párisi* le- velekből olvasni, hogy *Sieyes*, kevés napokra Béts- be is el fogna jönni *Berlinből*.

A' Frantzia kikötő-helyekbe bé-tiltott Améri- kai kereskedő hajókat telyes szabadságba helyhez- heztette a' Frantzia Directorium egy leg ujjabb végzés által.

Gen. *Bonapartéról* azt írják, hogy azért nem lehetett oly sokáig semmit is hallani az ő *Alexandriai* felé tartott utazásáról, hogy akár minémü kereskedő hajót szembe talált, mind magához vette, és magával együtt vitte *Alexandria* felé, tsak azért, hogy senki ne lehessen, a' kiviszza jövén, a' háta megett meg-mondhassa, hogy hova evezzen.

A' Neapolisi levelek szerént, Admirál *Nelson* Jul. 26-dikánn el-evezett az Anglus hajós sereggel *Syracusa* mellöll, és az ólta nem tudják hól légyen: de gondolták ott is, hogy ujra *Egyiptom* felé evezett volna el. — Ennyi bizonyos.

Magyar Ország.

Pápáról Sept. 9-dikén: — „

„Kötelelségem volna a' körülöttünk történő dolgokat, a' mellyek az újság leveleket meg érdemlik meg irni, de ez a' Bakony vidéke az új dolgokra nézve mostanában igen terméketlen. — Szomorú ujjságáink mind az által holmi *Bakonyi* Lopások, meg támadtatások és kivált tüzi veszedelmek által majd minden napon történnek, a' mellyek közzül avagy tsak némelleyeket, itt körülöttünk emliteni akarok, a' mellyek három v. négy hét alatt történtek. — Ezen idő alatt el égett *Sent-Gál* ama Királyi Vadászoknak igen tehetős nemes helysége kétszer. A' kétszeri tűz meg emésztt benne közel 400 Házakat, ugy hogy már most, a' régi tömött Helységből itt-ott lát az ember egynehány fenn álló, és a' többieknek füstös rongy kementzéken buslongó házakat — és a' leg jobb gazdák, kik ez előtt örömmel és böven segítették mind be-tsületes vendégeiket mind a' szükölködő szegényeket, most a' böv aratás után is tsak ugy ehetik hamvas kenyereketis, ha azt a' szánakozó Jóltévök-

től kapják. — Ugyan ezen kevés idő alatt történtek nevezetes gyulladások *Magyar Tevelen* kétszer, *Ajkán* kétszer, *Nyárádon* egyszer, *Pápán* ötször, és már ma reggel ujra azon szomorú hírrel tölt el Városunk, hogy tegnap *Szombathely* és *Kis Mária* tzell öszve égtek. — Egek irgalmazzatok!! itt minden órában egymást éri a' fél mezeitelenségig el égett kéregető nyomorúlt. — Be bóldogok volnának ezek a' nyomorúltak, ha tökélyeteliségrjöhetne azon bölts és valóba *Hazafiúi* projece tum, melly találtatik a' tűz által meg károsítottak' fel-segítéseknek lehető modjáról; a' magyar nyelv mivelő (*Erdélyi*) *Társaság* munkájának 1-ső darabjában 205. és köv. öld. — Mind ezek közt a' Szerentsétlenek közt tsak annyi szerentsével sem vigasztalhatják magokat a' többiek, mint a' *Pápaiak*, kiknél az ötszöri gyúlladásban is hatodfél háznál több el nem éghetett, oly dühös buzgósággal néki szoktak már ezek a' sokszor megégett *Pápai* lakosok a' tűz óltásnak. Szemeimmel láttam, és tsuda képen emlithetem hogy egy új Nadas ház meg gyulladván kívül belől égett tovább egy óránál, és még is a' tűzzel való viaskodással felét a' ház fedelének meg mentették. — Már e' több mint a' farkas szájából ki ragadni a' bárányt! es meg érdemlik ezen derék Hazafiak, hogy az Ország füle hallattára meg ditsértessenek. — Egy más házat a' ménykö ütés gyújtott meg, az illyet a' babonás köz-nép ólthatatlannak tartja egyébként, hanem téjjel, de a' *Pápaiak* ennek is néki estek és mind addig öntötték verték, hogy nagyobb égés rajta nem eshetett, mint a' mennyit egy jó Magyar köpenyeg be foghátna. *Tanuság*: Nem kell hát a' ménykö gyújtotta házhoz is sem tej sem egyéb babona, hanem tsak elég viz és ol-tani-merő bátorság! —

Erdély.

Kolosvár Septembernek 2-dikánn: —

„Mond meg Barátom, a' magok temetési pompájokra mikor szóllanak a' Harangok? Ugy e' akkor, midőn meg-gyulad a' Város — félre verettetnek — a' Tornyok is meg-gyuladván öszve olvadnak, és a' földbe temettetnek. Auguftus — utolsó Auguftus!! — — — Ezen naponn 11 — és 12 óra között tsak haljuk, hogy a' Harangok félre verettetnek, és lármát hirdetnek. Hát az ugy nezett *belső-szin* utzában egy *Turi* nevezetü nyugodalomban lévő *Hadi Tisztnek* a' házát a' tüzes-menykövek' *Kováts Istene Vulkánus* vette körül. — Meg rémul a' nép — öszve-szalad, és a' midőn ennek oltásában foglalatoskodnék, egy rettentő szél támodván, egy fertály ora alatt a' szélmentében lévő házok, mint a' puskaapor, egyszeriben lángot vetvén, a' leg-jobb tüzet-oltó rendelés is elégtelen lett volna arra, hogy ennek ellent áljon. Fél óra alatt már a' Váron kívül égett a' *Czigány sor*, és külső *Farkasuttza*. Más fél óra alatt a' Várban *Szin, Buza, Farkas; Király* és *Közép. uttzának* leg szebb része, tüzes hamuval porozott fejekre kémény-kokrétát tevének — kö-halomná, hamuvá levének. — 200 egy néhány Házak — a' *Jésuiták* által épült *P. Piaristák* nagy Temploma, *Tornya*, *Harangjai* 's a' t., az *Ország-Háza*, az *Universitás*, a' *Reformatum-Collegium*, a' *Reformatusok*' nagy Temploma, *Tornya*, *Harangjai*, a' *Papoknak* *Professzoroknak* minden Házai, a' *Gróf Teleki László* Úr' fényes *Palotája*, a' *Vármegye* és *Város Tanáts-házai*, ás sok más nevezetes épületek oly hirtelen semmivé levének, hogy ezekből valamit ki-hordani tsak nem lehetetlen vala. Az égésnek kezdete után fél ora múlva *belső Farkas* és *Király* uttzákban a' széltől hajtott füst és rettentő melegség mián egy lélek is végis nem mehe-

tett. A' meg-rémült jajgató nép neveletlen gyermekeivel, 's egyszer kezébe kaphatott portékájával szaladván ki a' Városból az ugy nevezett *Hason-gárdi* temetőre, többé Házafelé sem mehetett — innen a' Hóltak' Városából, Házának 's minden vagyonyának lángját és füstjét sirva nézte. Itt a' a' Harangok folytak a' földön — a' mott a' Szentseges óltárok égtek. — Itt bokáig jártunk az égett gabonában, amott a' drága Házi készületek' köntösök' és hafznos levelek' fonsikáit nyomkodtuk. Rettenetes történet, siralmas állapot! A' közönséges kárt közel egy milliomra vetik.

Ezen rettentő Történet meg-jegyzései.

1-ben. A' Királyi fő iskola' Fisikához tartozó drága készületek el-égtének és romlattanak. — — 2-szor. A' Reformatusoknak egy *Rákotzi* által öntetött harangja le-ésvén épségben maradt. — 3-szor. A' Seminárium egyszeriben 5 helyeken kezdvén füsttelegni, ennek ártatlan jó lelkű Régen-se P. *Radits Sándor* Ur, minthogy a' véletlen történetre Diákjai sem igen valának uthon, maga a' sánta lábával ment-fel a' padlásra 3 emberrel, és az égő 'sendelyt mindenüt leveretvén, a' történt, hogy a' Seminárium tsudálatoson épségben maradt, mellyet hogy a' nevezett Régens Atyának köszönhetünk, sokan vagyunk szemmel látott tan-nui. Maradjon neve nállunk Örök emlékezetben. — *Grausz*, egy erős lelkű *Fazakas*. Ez az ember Erdélyben a' leg-hiresebb *Fazakas* mester — a' leg-betsületesebb és leg-szorgalmatosabb Polgár. 3 esztendőktől fogva, a' maga két kezével tsinált keresményéből építette Házát, melynek egyik részét tsak a' napokban végezvén bé, midön egyes-egyedül az utolsó pertzentésig óltalmazta volna Házát, és látná, hogy menteni lehetetlen, feleségével, gyermekeivel minden szomorú tekintet nélkül ki-áll a' Vár' sántza' falára, — 's-midön Háza'

tüzét tsipőre vetett kézzel nézné, egy jó akaroja sajnálközván rajta. Ezt felelé! „Barátom! Annak, a' ki ezt tselekedte, hatalmában van, hogy a' mely pertzentésben tettzik akkor rántsa - ki lelkemet testemből. Ez az Isten adta mindenemet — el is e' vette. Módot szolgálta most ez-által nékem arra, hogy én ennekutánna még szorgalmasabb is betsületesebb ember legyek — a' dolog meg esett, változást nem szenvedhet — nints mit szomorkodjak rajta! “ — Kedves Fazakasom!! Tanítsd *Filozofiára* a' *Demosténes* Uress Fazakait, ezeket, az Isteni gondviselés ellen zugolodó kicsiny lelkü Polgár tarsáidat — 's-azoknak trutzokra, kik attyakról maradott jovaiknak elvesztését meg - vigasztalhatatlanúl siratják, te a' tiéd helyett kerels mást, 's légy betsületes ember.

Tsudálatos 1798-dik esztendő vala ez *Erdélyre* nevezetesen *Kolosvárra* nézve. Itt Juniusban hó-harmat vólt. Augústusban és így a' Caniculában is hó harmat vólt, söt a' mai napig olyan hidegek járnak ejszakánként, hogy alig lehet ki-állani, pedig a' szöllönk még éretlen: termés pedig a' leg gazdagabb. Gabonánk annyi termett, hogy alig gyözi a' nép takarittani.

* * *

Míg ezt itt le-írák: szemem könnyel áradt,
 Látván mely nagy romlás esett *Kolosvárratt*.
 Ó régi Lak-helyem! engedd meg hogy én is,
 (Ki nevedet hordom szivem középén is,
 Minthogy apolgattál sokat kebeledbe)
 A' Sirók' sorába, hadd üljek veled be.
 'S ha hogy kívánád, hogy, romlásod' irjam-ki.
 Engedd is meg, veled hogy, magam' sirjam-ki.
 Mert ha el-gondolom tanulásom' helyét,
 Tsekély tudományom' porrá lett műhelyét,

És a' most hamuvá vált betses könyveket:
 Nem tsuda szememből ha fatsar könyveket.
 Egy-egy Édes Atyám tétetek ki sorbann
 A' tűznek 's a' lángnak, minden Profelzszorbann!
 'S kik az óltár mellett fénylének mint napok,
 Hogy égének-el a' sok jó lelkü Papok!
 'S maga is az Urnak leg fényes'bb óltára,
 Oh hogy tevődék-ki a' lángnak prédára!
 Szörnyőség! hány ház lett a' tűz' eledele,
 Soknak nem maradván tsak az ég' fedele.
 Retttegve képzelem, a' tűz 's langok között
 Az egygyik jaj, a' más jajba hogy ütközött.
 'S még belső rélzim is bennem nem nyughatnak
 A' sok bús Levelek úgy szivemre hatnak.
 És ha tudnám, hozzám, hogy sok ily hírt irnak
 Nem szeretnék soká maradni Kurirnak.
 Mert hirdetvén, szive bár vólna atzélból
 Könyveket fatsarna még is ki — „

„Pántzélból.

Jelentés.

A' Ketskeméti Mező Városban lévő Posta hi-
 vatalt árúba kivánnya, annak mostani birtokosa
Wolf Joséf Úr botsátani. A' kiknek tehát annak
 meg vételére kedvek vólna, jelentsék magokat a'
 nevezett Postamester Úrnál, akár személyesen,
 akár pedig leveleik által, mind az el adattatandó
 Posta Hivatalnak az árrát, mind azon fel tételeket,
 a' mellyek mellett azt el adni kivánnya, akár
 szóval, akár írásban még fogja mondani a' fent
 nevezett Postamester Ur.

Tudositás.

Ezen czim alatt bizonyos könyv nállam talál-
 tatik: *Animata Dei in Terris imago, et Sacrum*
apud omnes Gentes Coeli depositum est Rex. Aucto-

re Andrea Simonyi, Inclyti Comitatus de Zabolcs Tabulæ Judic. Afessore, et ad Excelsam Curiam Regiam Jurato Advocato. Meg mutatta ebben a' Szerző, hogy a' Királyi méltoságot maga az Isten és a' Természet, még a' világ kezdetétől fogva rendelte, és azért más rendbéli uralkodásnak formája, melly az alatt bé tsúfzott, mint régenten a' hires Római Respublikai, észre sem veszi, mikor azon az Isten és a' Természet által rendeltetett uralkodásnak formája vissza tér. Egy szóval, a' Királyi méltoságnak eredete és szentsége egyedül ebben a' könyvben le van írva, és nem másutt. Meg mutatta azon kívül, hogy a' Királyi méltóság nem más által, hanem a' Religió, és annak szolgálai által főképpen meg tartattatik, és hogy olyanok, a' kik a' Kir. méltoságnak ezen két oszlopát üldözték, mindnyájan szerentsétlenné lettenek.

Ezen könyv *Pesten és Budán*, nemcsak nállam, hanem más könyv boltokban is találtatik, és a' jövő napokban *Bécsben* a' Magy. Kurir Iróinal; *Egerben* Profels. Mézáros; *Kajmán* Tiszt Kovács István Reform. Predikátor; *Debreczenben* Tikos Prokátor; *Posonban* Landerer Mihály Uraknál fog találtatni. Azonkívül *N. Váradonis* a' Kompactornál. Irtam *Pesten* Septemb. 3-ikán 1798-ban.

Mosóczi Inffitóris Gábor,
Könyváros.

* * *

A' közelébb múlt Posta napon, a' 22-ik szám alatt költ Magyar Kurirnak 344-ik lapján, az első és több sorokban is, a' mellyekben t. i. a' *für-füröl* vagyon szó, nem *Füpfünek*, hanem *Füzfünek*, vagy *Fuzfa levelü fünek* kell olvasni.